

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Навчально-науковий інститут педагогіки та психології
Центр здоров'язбережувальної педагогіки
Природничий факультет
Кафедра здоров'я людини та корекційної освіти

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 210-річчю з дня заснування Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
7 квітня 2014 року

Харків-2014

Крюкова Д.О. Рухова активність та її вплив на організм людини	293
Кудишевский А.В., Головаха М.Л., Нерянов Ю.М., Чёрный В.Н., Банит О.В., Малышев В.В. Психологические аспекты обучения и быта студента медицинского ВУЗа	294
Кузуб Д.О. Соціально-педагогічна діяльність з профілактики делінквентної поведінки старших підлітків	300
Куриленко В.Г., Главацька Л.В. Формування свідомого і відповідального ставлення учнів до свого здоров'я через створення здоров'язбережувального середовища (з досвіду діяльності "Школи сприяння здоров'ю")	302
Кушнір І.В. Досвід роботи Харківської ЗОШ № 59 як регіонального освітньо-інформаційного центру національної мережі шкіл сприяння здоров'ю	310
Ланта В.В. Вплив валеологічної освіти на якість життя студентів	316
Лесюк Ю.М., Соколенко М.О., Бессараб М.Ю., Возна Х.І., Андрущак М.О. Аспекти психолого-педагогічної профілактики поширення епідемії ВІЛ-інфекції на Буковині	318
Литвиненко А.Н. Применение тренировочных средств го-дзю-рю карате для оздоровления студентов технического вуза	321
Литвинчук А.О. Формування здоров'язбережувальної компетентності шляхом упровадження варіативної програми "Абетка харчування"	323
Луношкіна А.С. Профілактика захворюваності на рак молочної залози	326
Мазин В.Н. Заняття спортом как воспитывающая социальная практика	328
Марковець І. Ставлення школярів середніх класів до шкідливих звичок	334
Мацейко І.І., Галайдовський С.М. Динаміка рівня соматичного здоров'я дітей 7-11 років	336
Меленко С.Р., Баланик І.В. Особливості профілактики ВІЛ-інфекції серед молоді	342
Меліков О.Я., Кухта О.С., Квітко М.О., Кучерган Є.В. Профілактика тютюнопалання серед студентської молоді	344
Мешко Г.М., Мешко О.І. Здоров'я майбутніх учителів як індикатор якості здоров'яформувальної педагогічної освіти	346
Мешко Г.О. Емоційне благополуччя учнів на уроці як умова результативності навчання	350
Мірошніченко О.М. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального середовища в загальноосвітніх школах	353
Міхасенко О.І. Постать Арнольда Ерета в історії розвитку науки про здоров'я	356
Молчанюк Д.А., Пальчик О.О., Кичка А.С. Серцево-судинна система дітей та позитивний вплив на неї фізичних навантажень	361
Молчанюк О.В., Трофименко О.В., Довгоспина Т.О., Пальчик О.О. Демонстраційний дослід з пророщування насіння під впливом синтетичних миочних засобів на уроках природознавства	363
Мордвінова І.В. Стратегії здоров'язбережувального виховання в польських школах	365
Москалюк В.Д., Бессараб М.Ю., Кривецька С.С., Соколенко М.О. Оцінка якості засвоєння студентами практичних навичок з інфекційних хвороб та епідеміології	367
Моторіна В.Г., Сизоненко Є.Ю., Кузьменко В.В. Біоадекватна методика навчання математики	370
Надоля І.В. Профілактика шкідливих звичок шляхом формування в учнів відповідального ставлення до власного здоров'я	376
Науменко Н.В. Роль особистості вчителя у формуванні духовного здоров'я учнів	381
Неведомська Є.О. Безбезпечний пластик для здоров'я молоді	383

Немазла Ю. Комп'ютеризація та її вплив на здоров'я школярів	385
Одніцов М.В., Бойчук Ю.Д. Формування здорового способу життя студентів засобами водного туризму	386
Олаин-Верано В.В., Казанцев А.О. Біоетика та проблеми збереження життя і здоров'я людини	391
Омері І.Д. Особливості синдрому "професійного вигорання у педагогів"	396
Петровперхова Н.І. Розвиток здоров'язбережувальної компетентності учнів на уроках біології	398
Пальчик О.А., Зуб Е.В. Необходимость интеграции экотуризма в современный учебный процесс	404
Писарич С.П., Копчук Т.Г., Щудрова Т.С. Вивчення дисципліни "Основи біостатики та біобезпеки" студентами-медиками як запорука збереження та зміцнення здоров'я майбутніх поколінь	405
Плющенко М.И. Стремление к избеганию неудачи как фактор, предопределяющий успешность учебной работы студента	407
Петрова Т.Л. Кроки до здоров'я	412
Писанка К.О. Школа – центр екологічної освіти	414
Писаренко О.М., Запрій Н.М. Профілактика шкідливих звичок і соціально-небезпечних захворювань шляхом розвитку в учнів навичок самонавіювання	418
Потрбник Н.В., Єремєєва М.Є. Збереження фізичного та психічного здоров'я дітей дошкільного віку засобами арт-терапії	420
Подберезький М.К., Бойчук Ю.Д., Бородина О.С., Галій А.І. Науково-педагогічна спадщина К.Д. Ушинського (до 150-річчя з дня народження)	424
Полднякова Г.О. Соціально-педагогічні передумови формування професійної компетентності майбутніх учителів основ здоров'я	432
Поліщук Л.М. Фізичне виховання, реабілітація і рекреація у збереженні здоров'я	434
Поліщук Л.М., Савенко Е.Д. Оволодіння здоров'єзберігаючими образотельними технологіями как фундамент подготовки будущего учащегося	437
Поліщук Л.М., Волошина О.І. Проблема утилізації сміття в Україні: шляхи вирішення та перспективи	440
Поліщук Л.М., Лісецька О.С. Стан здоров'я дітей, підлітків та молоді України	442
Попсув Л.І., Сіряк С.Л. Здоров'язбережувальні технології в навчальному процесі початкової та середньої ланки Орільської загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів	445
Прибилювська Н.В. Модель школи сприяння здоров'ю як складова формування мотиваційної сфери школяра на здоровий спосіб життя	449
Прилико Н.С. Фізіолого-педагогічні аспекти адаптації першокурсників до навчання	458
Проконенко А.І., Олійник Т.О., Хоменко В.В. Використання відкритих ресурсів в наукових дослідженнях	463
Проконенко Л.І., Білаш С.В., Головащенко А.І. Статеве виховання як повід'ємна складова навчального процесу	467
Прокінова О.С., Кириченко О.А. Упровадження здоров'язбережувальних технологій для гармонійного розвитку особистості учня початкової школи	469
Пустолякова Л.М. Ефективність фізичного виховання студентів у ВНЗ, за станом здоров'я віднесених до спеціальної медичної групи	473
Пустолякова Л.М., Макаєва Н.А. Ефективність використання елементів хореутингу на заняттях з фізичного виховання з учнями медичного коледжу	477
Рибалка А. О., Фендрікова Н.О. Фактори впливу на здоров'я людини	479
Ричкова Л.В., Маслієва О.М. Формування здоров'язабезпечувальних компетентностей засобами сучасного уроку	481

Тольші; підготовка кваліфікованих педагогів з фізичного виховання в системі здоров'язбережувального виховного процесу; включення здоров'язбережувального виховання у вищу освіту вчителя; розробка матеріалів для вчителів, особливо фізичного виховання (модуль 'Виховання для здоров'я') [4, с. 4].

Проаналізувавши різні класифікації виховних та профілактичних стратегій здоров'язбереження польських науковців, переконалися, що найпоширенішими стратегіями є: інформаційна, освітня, альтернативна, стратегія втручання, зниження шкоди, зміни навколишнього середовища та стратегія зміни правил. За реалізацію цих стратегій у початковій школі відповідає адміністрація школи, педагоги, школярі, батьки, шкільний психолог, медсестра та координатор, які організують і реалізують виховні та профілактичні програми, проводять здоров'язбережувальні заходи та пропагандистську роботу серед школярів різних вікових категорій. Кожна школа складає свій виховний план, який включає як виховні, так і профілактичні стратегії подолання або розв'язання низки виховних проблем (план дій). Перспективи подальших розвідок убачаємо у висвітленні перспектив впровадження польського досвіду у діяльність загальноосвітніх навчальних закладів України.

Література

- Okoń W. Słownik pedagogiczny. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984. – Wyd. 3. – 368 s.
- Szkolny program profilaktyki zespołu szkół ogólnokształcących № 1im. Komisji edukacji narodowej w Puławach na lata 2011–2014 [Electronic resource] / M. Abramek, J. Kosińska, M. Łagowska-Gawel, L. Sołtys, A. Wójcicka. – Puława, 2011. – 20 s. – Tryb dostępu: http://www.ken.pulawy.pl/doc/program_profilaktyki.pdf.
- Technologie i strategie wychowania [Electronic resource] / Chronikuj. pl.: przechowuj i udostępniaj pliki // Strona: Agnieha 3. Resocjalizacja uo. Teoretyczne podstawy wychowania. Warszawa, 2013. – 2 s. – Tryb dostępu: http://chomikuj.pl/Agnieha3/Resocjalizacja+UO/Teoretyczne+podstawy+wychowania/14.+TECHNOLOGIE+I+STRATEGIE+WYCHOWANIA_996397388.d.c.
- Woynarowska B. Edukacja zdrowotna w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego e szkole – szansa i wyzwanie [Electronic resource]. – Warszawa, 2007. – 5 s. – Tryb dostępu: <http://podn.wodzislaw.pl/pliki/wychfiz/Edukacja%20zdrowotna%20w%20nowe%20podstawie%20programowej.pdf>.

Москалюк В.Д., Бессараб М.Ю.,

Кривецька С.С., Соколенко М.О.

Буковинський державний медичний університет

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ

Після впровадження у вищій медичній школі основних положень Лондонської декларації, навчальний процес лікарів в Україні відбувається за кредитно-модульною системою, що передбачає підвищення рівня вимог та

їх здійснення в професійній підготовці майбутнього спеціаліста [3, с. 101; 4, с. 47].

Засвоєння практичних навичок і професійних вмінь під час аудиторної і позааудиторної роботи студентів є одним із найважливіших завдань дипломної медичної освіти, що має високу ефективність підготовки від першого до останнього курсу навчання у ВНЗ. Це дозволяє набути перший досвід професійної діяльності, уміння спілкування і працювати з пацієнтом, сформувати у студента професійні якості особистості та належне ставлення до лікарської діяльності [2, с. 23].

В різних ВНЗ України підхід і реалізація програми по опануванню студентами практичними навичками має свої особливості, труднощі, про які відверто пишуть автори, турбуючись про якість практичної підготовки фахівців. Щоденне оцінювання знань – умінь кожного студента у великих групах (по 10-13 осіб) стало займати велику частку в структурі практичних занять. Як наслідок, викладачі приділяють менше уваги навчанню студентів практичним навичкам, інколи вважаючи, що підчас заняття достатньо лише продемонструвати студентам правильне виконання тієї або іншої практичної навички, а потім наприкінці модуля лише перевірити рівень її освоєння [1, с. 79].

Отже, проблема опанування професійними навичками, в тому числі з інфекційних хвороб та епідеміології до кінця не вирішена і є актуальною. Це важлива і багатостороння проблема, яку мають вирішувати спільно організатори реформи вищої медичної освіти, педагоги і студенти.

Метою нашої роботи було дослідити та визначити пріоритетні напрямки у засвоєнні студентами практичних навичок для поліпшення підготовчих методичних підходів у до дипломній освіти лікаря.

Робота базується на аналізі результатів контролю виконання практичних навичок після їх відпрацювання студентами академічної групи. Порівнювали правильність їх виконання в кінці практичного заняття і під час підсумкового модульного контролю (ПМК). Для більшої об'єктивності в аналізі перебували тільки ті практичні навички, якими оволоділи всі без винятку студенти п'ятого та шостого курсів. Визначення, якості і міцності засвоєння практичних навичок вивчали у студентів I-IV медичних факультетів, котрі навчалися на кафедрі інфекційних хвороб та епідеміології Буковинського державного медичного університету (БДМУ) останні два навчальних роки. Всього 1556 спостережень.

Програма оволодіння практичними навичками органічно та методично поєднана з освоєнням теоретичного матеріалу. В створених викладачами кафедри методичних розробках для викладачів та вказівок для студентів до кожного заняття міститься ґрунтовно написаний зміст теми, по 20 тестових питань і 10 ситуаційних задач, а також перелік практичних навичок, якими мають оволодіти студенти на кожному занятті.

На засіданнях кафедри регулярно, тричі на місяць, обговорюються проблеми удосконалення організації навчання за кредитно-модульною системою, в тому числі процес оволодіння практичним навичкам.

Практичні навички, які набувають студенти вивчаючи інфекційні хвороби та епідеміологію, умовно розподілено на три етапи.

З практичними навичками першого етапу студенти ознайомлюються протягом семестру, під час підготовки до заняття, демонстрації хворих викладачами кафедри, на засіданнях наукового гуртка, вечірніх чергуваннях і обходах, а також самостійно, вивчаючи спеціальну літературу, інформацію з інтернету, готуючи реферати, які заслуховуються під час практичних занять в групах.

До другого етапу належать практичні навички, якими студенти оволодівають, виконуючи їх в доклінічних умовах (в навчальних кімнатах) під час вивчення відповідних тем практичних занять. Виконання навичок цієї категорії продовжується шляхом тренінгу самостійно (вдома чи в куртожитку), під час чергувань у відділеннях лікарні під керівництвом торгового лікаря. До цієї категорії відносяться навички: дотримання основних правил роботи біля ліжка хворого, збір анамнезу захворювання з соціально епідеміологічних даних, обстеження хворого і виявлення основних симптомів і синдромів захворювання на основі клінічного обстеження, своєчасне розпізнання можливих ускладнень, оформлення медичної документації за фактом встановлення попереднього діагнозу, складання плану лабораторного і додаткового обстеження хворого, інтерпретування результатів лабораторного обстеження, правильна оцінка результатів специфічних методів діагностики в залежності від матеріалу і терміну обстеження, складання індивідуального плану лікування з урахуванням епідеміологічних даних, стадії хвороби, наявності ускладнень, тяжкості стану, алергологічного анамнезу, супутньої патології та надання невідкладної допомоги, складання плану профілактичних виходів у вогнищі інфекції, надання рекомендацій стосовно режиму, дієти.

Вищеназвані практичні навички студенти засвоюють на рівні уміння. Більшість з них на практиці уміють виконувати їх і в клінічних умовах. Підтверджуючи це на чергуваннях в інфекційному відділенні обласної клінічної лікарні м. Чернівці.

Третій етап – завершальний, на якому викладачі контролюють і корегують рівень професійних навичок та умінь.

В якості самостійної роботи студенти по 2-3 особи чергують у відділеннях, де і набувають перший клінічний досвід, працюючи в боксах, палатах, приймальному відділенні і засвоюють практичні навички другого етапу.

Підвищенню мотивації для оволодіння практичними навичками у студентів сприяють викладачі кафедри, надаючи можливість бажаним працювати під час чергувань в приймальному відділенні.

Велику увагу приділяють клінічним розборам історій хвороб стаціонарних хворих, оскільки це є ефективною формою навчання студентів. Під час демонстрації хворих відбувається перевірка теоретичних знань студентів (загальний аналіз крові і сечі, біохімічні показники крові, показники коагулограми, бактеріологічні посіви, визначення маркерів до

вірусного гепатиту В та ін.), а також уміння пропальпувати пацієнта, виміряти артеріальний тиск, поррахувати частоту дихання та пульсу. Це спонукає молодих людей до повторення матеріалу базових дисциплін.

Перевірка – як стимуляція уважності, в кінці змістовного модуля виконання практичних навичок. Причиною не зовсім добрих показників є неуважність, недостатня зосередженість, слабка мотивація студентів до навчання, не якісна самостійна підготовка до практичних занять.

Важливою якістю, яку повинен розвивати та вдосконалити майбутній лікар є спостережливість. Наше завдання виховувати молодих людей університету, прививати потяг і необхідність до самовиховання, привчати бути уважними, зосередженими на заняттях, що безумовно, позитивно впливатиме на міцність теоретичних знань.

Аналіз результатів контролю виконання одних і тих же практичних навичок під час змістовного модулю і ПМК показав, що більша половина студентів якісно і правильно змогла виконати практичні завдання без допомоги викладача і посібника.

Одним із шляхів вирішення проблем є формування у студентів етичних засад, що повинно стати основою професійного і морального виховання майбутніх лікарів.

Література

1. Думанський Ю.В. та ін. Освоєння студентами практичних навичок при кредитно-модульній організації навчального процесу проблеми та пошук шляхів вирішення // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С. 79-81.
2. Кліщ Г.І. Особливості організації підготовки студентів у медичних університетах Австрії // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С. 23-28.
3. Неловкіна-Берналь О.А. Соціально-професійна підготовка сучасного лікаря: американський та європейський підходи // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 1. – С. 101-106.
4. Глузюк Н.В. та ін. Удосконалення якості підготовки лікарів в умовах Болонського процесу // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 47-49.

Моторіна В.Г.¹, Сизоненко Є.Ю.¹, Кузьменко В.В.²

¹Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
²Карлівська ЗОШ № 4 Полтавської області

БІОАДЕКВАТНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Біоадекватна методика навчання відноситься до однієї з моделей інновацій. Автор даної методики – професор психології, член-кореспондент Російської академії природничих наук Н.В. Маслова. Їй належить праця “Ноосферна освіта: концепція, технологія, методика”, головне гасло якої – генетична єдність: “Творець – Світ – Природа – Людина – Суспільство”.

Еволюційно новий етап розвитку суспільства та науки потребує впровадження універсальної педагогічної системи, яка інтегрує найкращі